

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

T/8157. számú

törvényjavaslat

**a tőkepiac stabilitásának erősítése érdekében tett egyes kárrendezési
intézkedésekről**

**Előadó: Dr. Trócsányi László
igazságügyi miniszter**

Budapest, 2015. december

2015. évi törvény
a tőkepiac stabilitásának erősítése érdekében tett egyes kárrendezési intézkedésekről

Az Országgyűlés a tőkepiac stabilitásának megőrzése és a befektetési szolgáltatókba vetett bizalom fenntartása érdekében a következő törvényt alkotja:

1. A törvény hatálya

1. § (1) A törvény hatálya azokra az ügyletekre terjed ki, amelyeknél az ügyfél jognyilatkozata a kibocsátó – a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti – kapcsolt vállalkozásának minősülő, e törvény hatálybalépésének napján felszámolás alatt álló befektetési szolgáltató által értékesített kötvény (a továbbiakban: kötvény) vásárlására irányult, és amelynél az ügyfél az ellenérték-fizetési kötelezettségének eleget tett, és értékpapírszámláján kötvény került jóváírásra, függetlenül attól, hogy a kibocsátás vagy a jogügylet érvényesen létrejött-e, illetve teljesedésbe ment-e. A törvény hatálya azon befektetési szolgáltatóval szemben fennálló követelésekre terjed ki, amely befektetési szolgáltató felszámolását a bíróság e törvény hatálybalépését megelőző évben jogerősen elrendelte, és a felszámolási eljárás 2016. február 15-ig jogerősen nem zárult le.

(2) Az (1) bekezdésen túl e törvény hatálya kiterjed azokra az ügyletekre is, amelyeknél az ügyfél jognyilatkozata nem kötvény vásárlására irányult, de értékpapírszámláján kötvény került jóváírásra.

2. § (1) Kárrendezésre jogosult – a 3. § (3) bekezdésében foglalt kivétellel – az a magánszemély, jogi személy és más szervezet, aki vagy amely az 1. § szerinti ügyletekből eredően a kibocsátóval vagy a befektetési szolgáltatóval szemben fennálló követeléssel (a továbbiakban: követelés) a befektetési szolgáltató felszámolása jogerős elrendelésének napján és a kárrendezési kérelem benyújtásának napján egyaránt rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdésen túl kárrendezésre jogosult az is,

a) aki az 1. § szerinti ügyletekből eredően a befektetési szolgáltatóval szemben fennálló követelést általános jogutódként attól szerezte, aki a követeléssel a befektetési szolgáltató felszámolása jogerős elrendelésének napján rendelkezett,

b) akinek kötvényét nem az (1) bekezdés szerinti befektetési szolgáltató tartja nyilván, azzal, hogy a felszámolás elrendelésének napjára vonatkozó, (1) bekezdés szerinti feltétel arra a befektetési szolgáltatóra vonatkozik, amely számára a kötvényt értékesítette.

2. A kárrendezés során érvényesíthető igény

3. § (1) A kárrendezésre való jogosultság e törvény erejénél fogva jön létre.

(2) A kárrendezésre vonatkozó igényt a kárrendezésre jogosult maga érvényesítheti.

(3) Nem jogosult kárrendezésre az,

a) aki a kárrendezési igény alapjául szolgáló követelése keletkezésétől a kárrendezési igény benyújtásáig terjedő időszakban vagy annak egy része alatt az 1. § (1) bekezdése szerinti kibocsátó vagy befektetési szolgáltató, vagy annak a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti kapcsolt vállalkozásának vezető tisztségviselője, felügyelőbizottsági tagja, könyvvizsgálója, mindezeknek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) szerinti hozzátartozója,

b) aki a kárrendezési igény alapjául szolgáló követelés keletkezésétől a kárrendezési igény benyújtásáig terjedő időszakban vagy annak egy része alatt a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Tpt.) 215. § (1) bekezdésében felsorolt személy vagy szervezet, vagy a kibocsátó, a lejegyző, vagy az értékesítő vállalkozással munkaviszonyban,

munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy, valamint a kötvényértékesítésben függő ügynökként vagy más módon közreműködő vállalkozás, ezzel munkaviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy, továbbá mindezeknek a Ptk. szerinti hozzátartozója.

(4) A (3) bekezdésen túl a kárrendezés nem terjed ki az olyan ügyletből eredő követelésre sem, amelyről bíróság jogerősen megállapította, hogy a kötvény vásárlásához felhasznált forrás bűncselekményből származott.

3. Értelmező rendelkezések

4. § E törvény alkalmazásában:

1. *befektetési szolgáltató*: a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) alapján befektetési szolgáltatási tevékenység folytatására jogosult szervezet;
2. *diszkont kötvény*: olyan nem kamatozó kötvény, amelyet névérték alatt bocsátottak ki, és a lejáratkor névértéken váltanak be;
3. *hozam*: az értékpapírszámla-vezető által a kárrendezésre jogosultnak ténylegesen jóváírt
 - a) kamat összege,
 - b) eladási és vételi ár különbözete a lejárat előtt a 2. § (1) bekezdése szerinti befektetési szolgáltató által visszavásárolt kötvény esetén,
 - c) névérték és vételár különbözete diszkont kötvény esetén;
4. *vállalkozás*: gazdasági tevékenységet folytató jogalany.

4. A Kárrendezési Alap

5. § (1) A követelésből eredő igények rendezése érdekében e törvény erejénél fogva létrejön a Kárrendezési Alap (a továbbiakban: Alap).

(2) Az Alap jogi személy.

(3) Az Alapot a bíróság nem veszi nyilvántartásba.

(4) Az Alap kizárólag az e törvényben meghatározott feladatokat látja el.

(5) Az Alap saját vagyona, bevételei, kifizetései és jövedelme mentes a társasági adó, helyi adó, tranzakciós illeték, és annak megfizetése alól, valamint az illetékfizetési kötelezettség alól.

(6) Az Alapot teljes személyes illetékmentesség illeti meg.

(7) Az Alap pénzeszközeit a Magyar Nemzeti Banknál vezetett számlán kezeli.

6. § (1) Az Alap feladata a követelések e törvényben megállapított ellenértékének kifizetése (a továbbiakban: kárrendezés), valamint a rá átszállt követelésekkel összefüggő igények érvényesítése.

(2) A kárrendezésre jogosultak követeléseinek ellenérték fejében e törvény alapján az Alapra történő átszállása nem érinti a Tpt. 213. §-a szerinti kártalanításra vonatkozó igényérvényesítést.

(3) Az Alap honlapján közzéteszi az 1. § (1) bekezdése szerinti kibocsátók és kapcsolt vállalkozásaik listáját.

5. Az Alap működése

7. § (1) Az Alap irányítását a Tpt. szerinti Befektető-védelmi Alap (a továbbiakban: BEVA) igazgatósága (a továbbiakban: igazgatóság) végzi.

(2) Az Alapot harmadik személyekkel szemben, bíróság és hatóság előtt az igazgatóság elnöke vagy a hitelintézetekről szóló törvény szerinti Országos Betétbiztosítási Alap Tpt. 212. § (6) bekezdése szerinti ügyvezető igazgató-helyettese önállóan képviseli.

(3) Az Alap székhelye megegyezik a BEVA székhelyével.

(4) Az Alap önálló munkaszervezettel nem rendelkezik, az operatív feladatokat elkülönítetten az Országos Betétbiztosítási Alap munkaszervezete látja el az Országos Betétbiztosítási Alap ügyvezető igazgató-helyettesének irányításával.

(5) Az Alap gazdálkodását az Állami Számvevőszék ellenőrzi.

8. § Az igazgatóság

a) elfogadja az Alap szabályzatait,

b) elfogadja az Alap költségvetését,

c) irányítja az Alap gazdálkodási és egyéb tevékenységét,

d) dönt az Alap működéséhez szükséges kötvénykibocsátásról, kölcsön felvételéről,

e) meghatározza a BEVA tagok által teljesítendő éves befizetés összegét, és figyelemmel kíséri a befizetések szabályszerűségét,

f) elfogadja az Alap éves számviteli beszámolóját és az Alap tevékenységének befejezését megelőzően elfogadja a záró beszámolót, valamint

g) ellátja a jogszabályban meghatározott egyéb feladatokat.

9. § Az igazgatóság feladatainak ellátására vonatkozóan szabályzatot alkot és tesz közzé

a) működési rendjéről,

b) az Alap eszközeinek és forrásainak kezeléséről,

c) az Alapból történő kárrendezés részletes szabályairól, valamint

d) a BEVA-tagok általi befizetések mértékéről és rendjéről.

10. § (1) Az Alap éves költségvetését úgy tervezi meg, hogy az esedékessé váló fizetési kötelezettségeit teljesíteni tudja.

(2) Az Alap forrásai:

a) a 6. § (1) bekezdés szerinti igényérvényesítés során befolyt összeg,

b) az Alap által felvett kölcsönök,

c) az Alap által kibocsátott kötvény,

d) az Alap által a BEVA-tagoktól igényelt befizetés, valamint

e) egyéb bevétel.

(3) Az Alap a Magyar Nemzeti Banktól egy alkalommal, legfeljebb 3 hónapos futamidejű áthidaló kölcsönt (a továbbiakban: áthidaló kölcsön) vesz fel.

(4) Az Alap az áthidaló kölcsön megfizetése érdekében, egy alkalommal, legfeljebb tizenkét éves futamidőre olyan fix kamatozású, részletekben fizetett (annuitásos) kötvényt bocsát ki vagy kölcsönt vesz fel, amely vonatkozásában az előtörlesztés lehetősége biztosított. Ezen kibocsátott értékpapír-sorozatból későbbi időpontban újabb értékpapírok nem bocsáthatóak ki.

(5) A követelések igényérvényesítése során befolyt összeget, valamint az Alap vagyónának hozamát az Alap köteles a (2) bekezdés *b)* vagy *c)* pontjával összefüggésben keletkezett soron következő fizetési kötelezettsége teljesítésére fordítani.

(6) A kárrendezési kötelezettség teljesítése érdekében – ideértve az Alap működési költségeit is – az állam készfizető kezesként felel azon fizetési kötelezettségekért, amelyek – az államháztartásért felelős miniszter által előzetesen jóváhagyott összegben – az Alap által felvett, a (3)-(4) bekezdés, valamint a 12. § (2) bekezdése szerinti kölcsönből, továbbá a kibocsátott kötvényből erednek. Az állami készfizető kezességvállalásért az Alapnak kezességvállalási díjat nem kell fizetnie. A hitelező az Alap kötelezettségeinek biztosítékaként az állam készfizető kezességvállalásán túl további biztosítékot nem igényelhet.

11. § (1) Az Alap befizetést igényel a 10. § (2) bekezdés *b)* vagy *c)* pontja szerinti kölcsön vagy kötvény esedékes fizetési kötelezettségeinek teljesítése, valamint saját működési költségeinek biztosítása érdekében a BEVA tagjaitól. Az éves befizetési kötelezettség az Alap

tevékenységének befejezéséig, legfeljebb azonban a 10. § (4) bekezdés szerinti kötvény vagy kölcsön futamidejének lejártáig áll fenn.

(2) A BEVA tagjai által teljesítendő befizetés éves mértékét az igazgatóság határozza meg azzal, hogy az (5) bekezdés szerinti befizetések együttes éves összege nem haladhatja meg a hétmilliárd forintot.

(3) A BEVA-tag az általa teljesített befizetést a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Taotv.) 29/B. §-nak megfelelően visszaigényelheti.

(4) A BEVA-tag befizetése után a Taotv.-ben meghatározott módon kamatot érvényesíthet.

(5) A befizetésre a BEVA-tag – a tárgyévet megelőző három naptári év számtani átlaga alapján számított, a BEVA kártalanítási kötelezettsége alá tartozó – ügyfeleinek (befektetők) tulajdonát képező, a BEVA-tag kezelésében lévő pénz és értékpapír átlagos állománya arányában köteles azzal, hogy a BEVA kártalanítási kötelezettsége alá tartozó befektetők tulajdonát képező, a BEVA tagjának kezelésében lévő pénz és értékpapír átlagos állományának kiszámítása során a BEVA kártalanítási összeghatárt meghaladó állományt is figyelembe kell venni (valós biztosított ügyfélállomány). Ha a BEVA-tag nem kezel pénz és értékpapír állományt, a befizetés mértékét az igazgatóság e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott módon határozza meg. A befizetés összegének megállapításakor, az arány kiszámítása során figyelmen kívül kell hagyni azt a BEVA-tagot, amely a befizetés elrendelését megelőzően jogutód nélkül megszűnt, valamint amelynek felszámolását jogerősen elrendelték.

(6) E törvény alkalmazása során BEVA-tagnak minősül az a nem BEVA-tag befektetési szolgáltató is, amely 2015. április 30-án a BEVA tagja volt, valamint azon befektetési szolgáltató jogutódja is, amelynek jogelődje 2015. április 30-án vagy azt követően a BEVA tagja volt.

(7) A naptári évben a BEVA tagja által e törvény alapján teljesítendő befizetés összegét évente egyszer, legkésőbb a naptári évet megelőző év december 15-ig kell megállapítani.

(8) Az adott évre irányadó befizetés összegének megállapítását követően létrejött BEVA-tagság esetén az új BEVA-tagnak a tárgyévet követő évben kell először befizetést teljesítenie.

(9) A BEVA-tagok első befizetésére 2017 márciusában kerül sor.

12. § (1) Az Alap működési költségeit forrásaiból biztosítja.

(2) Az Alap részére a működési költségek átmeneti biztosítása érdekében a BEVA kamatmentes kölcsönt nyújthat, amelyet az Alap a később rendelkezésére álló forrásai befolytakor haladéktalanul köteles visszafizetni.

(3) Az Alap beszámolási és könyvvizetési kötelezettségét e törvény végrehajtására kiadott jogszabály állapítja meg.

(4) Ha az Alapnak – valamennyi kötelezettségének teljesítését követően – vagyona marad fenn, az a központi költségvetést illeti meg.

6. A kárrendezés

13. § (1) A kárrendezés kérelem alapján történik. A kárrendezésre jogosult kérelmét az Alap által rendszeresített úrlapon, az Alap kárrendezési szabályzatában meghatározott módon, írásban nyújthatja be.

(2) A kérelem 2016. február 15-ig nyújtható be. A határidő jogvesztő.

(3) A kérelem benyújtása során a jogosultnak a kérelemben meg kell jelölnie az értékpapír-számlán nyilvántartott kötvények adatait.

(4) A kérelem tartalmának és a benyújtás módjának részletes szabályait a kárrendezési szabályzat tartalmazza.

(5) A kárrendezésre jogosult a kérelmét legkésőbb az Alap 15. § (2) bekezdés szerinti értesítésének kézhezvételét követő 30 napon belül írásban, a kárrendezési szabályzatban szereplő formanyomtatvány kitöltésével visszavonhatja.

14. § (1) Az Alap a kárrendezés feltételeinek megállapítása érdekében jogosult a kérelmezők kérelemben megjelölt személyes adatait kezelni és a kérelemben megadott követelésekre, továbbá a BEVA által teljesített kártalanítás összegére vonatkozóan a BEVÁ-tól adatot igényelni és kezelni. Az adatszolgáltatást soron kívül kell teljesíteni.

(2) A kárrendezés során a kárrendezésre való jogosultság és a fizetendő ellenérték megállapításához – a jogosult azonosításához szükséges adatok mellett – a követelésre vonatkozó adatokat, a 16. § (3) bekezdés szerint megfizetett összeg és a 16. § (4) bekezdés szerinti hozam összegét az Alap a befektetési szolgáltatótól szerzi be. A befektetési szolgáltató az adatszolgáltatás teljesítésére soron kívül köteles.

(3) A 3. § (3) bekezdés *a)* és *b)* pontja szerinti kizáró feltételek ellenőrzése érdekében az Alap jogosult a kizárt személyek megállapításához szükséges adatokat az azokat törvény szerint kezelő szervezetektől igényelni, ide értve az állami adóhatóságot is. Az adatszolgáltatást soron kívül kell teljesíteni.

(4) Az Alap a kérelemben szereplő, és az (1)-(3) bekezdés alapján átvett adatokat tevékenységének befejezéséig kezeli.

15. § (1) Az Alap a kérelmet a benyújtásra nyitva álló határidő lejártától számított 45 napon belül megvizsgálja, e határidő a kárrendezés feltételeinek megállapítása érdekében szükséges ideig meghosszabbítható.

(2) Ha a kérelem megfelel a kárrendezés feltételeinek, az Alap a 16. § szerint megállapítja az ellenértéket, és ezekről értesíti a kárrendezésre jogosultat. Az Alap a kérelem visszavonására nyitva álló, 13. § (5) bekezdés szerinti határidő lejártát követő 30 napon belül teljesíti a kifizetést a kárrendezésre jogosultnak.

(3) Az Alap az e törvényben rögzített feltételek szerint abban az esetben is megállapítja az ellenértéket, ha a kérelmező esetében a kötvény értékpapírszámlán nem került jóváírásra, de az 1. § szerinti ügyletből eredő követelés fennállását jogerős bírósági határozat megállapította. Ebben az esetben a kérelmező a bírósági határozat jogerőre emelkedését követő harminc napon belül terjesztheti elő igényét, amelyhez mellékelnie kell a követelés e törvény szerinti fennállását megállapító bírósági határozatot. Ebben az esetben a kérelmezőt jogosultnak, és a kötvényt az 1. § (1) bekezdés szerinti értékpapírszámlán jóváírtnak kell tekinteni. Az ellenérték meghatározásához szükséges adatokat a bírósági határozatból kell megállapítani.

(4) A kárrendezésre jogosult teljes követelése, a követelés biztosítékai, valamint a követeléshez kapcsolódó igények – ide értve a bűncselekménnyel okozott kár megtérítése, illetve az egyéb kártérítés iránti igényeket is – az ellenérték megfizetésével egyidejűleg e törvény erejénél fogva az Alapra szállnak át.

(5) A kárrendezés során a 16. § alapján megállapított, az Alappal szemben fennálló kárrendezési igény nem ruházható át.

16. § (1) A kárrendezésre a követelés pénznemében kerül sor.

(2) A kárrendezésként kifizetett ellenérték mentes minden közteherfizetés alól.

(3) A követelés ellenértékének meghatározásakor a jogosult értékpapírszámláján a befektetési szolgáltató felszámolásának elrendelésekor nyilvántartott kötvény vásárlása érdekében megfizetett összeget, de jogosultanként legfeljebb harmincmillió forintot kell alapul venni.

(4) A kárrendezésre jogosult részére fizetendő ellenérték meghatározása során a (3) bekezdés szerinti összegből le kell vonni a kárrendezésre jogosultnak vagy jogelődjének 2008. január 1-jétől az 1. § (1) bekezdése szerinti kibocsátó által kibocsátott kötvényére tekintettel jóváírt hozamot.

(5) Ha a (4) bekezdés szerinti összeg nem haladja meg a hárommillió forintot, az ellenérték a (4) bekezdés szerinti összeg, csökkentve a BEVA által megfizetett kártalanítás összegével.

(6) Ha a (4) bekezdés szerinti összeg meghaladja a hárommillió forintot, az ellenérték a (4) bekezdés szerinti összeg hárommillió forintot meghaladó részének tizenegy százalékával csökkentett, majd a BEVA által megfizetett kártalanítás összegével csökkentett összeg.

(7) Az ellenértéket a (9) bekezdésben foglaltakra figyelemmel kell megállapítani.

(8) Ha a befektetési szolgáltató felszámolásának elrendelését követően az értékpapírszámla jogosultja meghalt, az ellenérték meghatározása során az örökgyót megillető ellenértéket kell meghatározni.

(9) Ha a kárrendezésre jogosult vállalkozó, kérelmében adószámot is fel kell tüntetnie. A kárrendezésre jogosultnak meg kell tennie a csekély összegű támogatás szabályainak alkalmazásával kapcsolatos nyilatkozatot, valamint ezzel összefüggésben adatszolgáltatást kell teljesítenie.

(10) Ha a kárrendezésre jogosult vállalkozásnak minősül, úgy a kárrendezés során kifizetendő összeg állami támogatásnak tekintendő. Állami támogatás esetén az Alap a 16. § szerinti ellenértéket úgy állapítja meg, hogy az megfeleljen

a) az 1407/2013/EU bizottsági rendelet,

b) az 1408/2013/EU bizottsági rendelet, valamint

c) a 717/2014/EU bizottsági rendelet

szerinti csekély összegű támogatásnak.

7. Az Alapra átszállt követelések érvényesítése

17. § (1) A befektetési szolgáltató felszámolási eljárása során az Alapra átszállt követelések kiadása és kielégítése a Bszt. felszámolásra vonatkozó rendelkezései szerint történik, a kielégítési sorrendben a jogosultról átszállt követelés tekintetében az Alapot – a BEVÁ-val azonosan – az ügyfél (kárrendezésre jogosult) kielégítési helye illeti meg.

(2) Az Alap a követelés (kötvény vagy pénzkövetelés) átszállásától számított 40 napon belül az adós ellen folyamatban lévő felszámolási eljárásban akkor is jogosult hitelezői igényt érvényesíteni, ha a hitelezői bejelentésre rendelkezésre álló határidő eltelt, függetlenül attól, hogy a követelés eredeti jogosultja a hitelezői igényt bejelentette-e.

(3) A kötvények, illetve kötvényként megjelölt követelések értékesítésével, nyilvántartásával kapcsolatos büncselekmény gyanúja esetén a büntetőeljáráásban az Alap az átszállt követelés tekintetében polgári jogi igényt érvényesíthet, e tekintetben az Alap minősül magánfélnek.

8. Záró rendelkezések

18. § Felhatalmazást kap a Kormány arra, hogy rendeletben állapítsa meg

a) az Alap kárrendezése során a csekély összegű támogatások alkalmazásának szabályait,

b) a BEVA-tagok által az Alap részére e törvény alapján teljesítendő befizetések részletes szabályait,

c) az Alap beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének részletes szabályait.

19. § Ez a törvény 2016. január 1-jén lép hatályba.

20. § Az Alap e törvény erejénél fogva a Quaestor károsultak kárrendezését biztosító követeléskezelő alap létrehozásáról szóló 2015. évi XXXIX. törvény (a továbbiakban: Quaestor törvény) 9. § (3) bekezdése szerinti kérelmek és annak mellékletei, valamint a kérelmek vizsgálatával összefüggő adatok kezelője.

21. § (1) A Quaestor törvény alapján fennálló kárrendezésre való jogosultság megszűnik, és e jogosultság alapján igény nem érvényesíthető. A Quaestor törvény 10. § (4) bekezdése szerinti tájékoztató kárrendezésre vonatkozó megállapításaihoz joghatás nem fűződik.

(2) A 13. § (1) bekezdés szerinti kérelmet e törvény szerint benyújtottnak kell tekinteni azon kárrendezésre jogosultak vonatkozásában, akik kérelmüket, valamint az ahhoz kapcsolódó dokumentumokat a Quaestor törvény 9. §-a szerint, határidőben benyújtották.

(3) A (2) bekezdés szerinti kárrendezésre jogosult általános jogutódlása esetén a jogutódlásról értesíteni kell az Alapot.

22. § E törvény

a) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet (HL L 352., 2013.12.24., 1. o.),

b) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a mezőgazdasági ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1408/2013/EU bizottsági rendelet (HL L 352., 2013.12.24., 9. o.),

c) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2014. június 27-i 717/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 190., 2014.6.28., 45. o.) hatálya alá tartozó támogatásokkal kapcsolatos szabályokat tartalmaz.

23. § Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdése a következő s) és t) ponttal egészül ki:

(Teljes személyes illetékmentességben részesül:)

„s) a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény szerinti Befektető-védelmi Alap,

t) a tőkepiac stabilitásának erősítése érdekében tett egyes kárrendezési intézkedésekről szóló 2015. évi törvény szerinti Kárrendezési Alap.”

24. § A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 3. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) E törvény hatálya – a 34. §-ban foglaltak kivételével – nem terjed ki az államra, a helyi önkormányzatra, a nemzetiségi önkormányzatra, a költségvetési szervekre, az egyházi jogi személyre, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-re, a Nemzeti Eszközkezelő Zrt.-re, az Államadósság Kezelő Központ Zrt.-re, a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter felügyelete alá tartozó büntetés-végrehajtási gazdálkodó szervezetre, valamint a helyi iparüzési adó vonatkozásában a Magyar Nemzeti Bankra, az Országos Betétbiztosítási Alapra, a pénzügyi közvetítőrendszer egyes szereplőinek biztonságát erősítő intézményrendszer továbbfejlesztéséről szóló 2014. évi XXXVII. törvényben meghatározott Szanálási Alapra, a Befektető-védelmi Alapra és a tőkepiac stabilitásának erősítése érdekében tett egyes kárrendezési intézkedésekről szóló 2015. évi törvény szerinti Kárrendezési Alapra.”

25. § (1) A Taotv. 29/B. § (1)-(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A tőkepiac stabilitásának erősítése érdekében tett egyes kárrendezési intézkedésekről szóló 2015. évi törvény (a továbbiakban: Kárrendezési Törvény) alapján a Kárrendezési Alap részére a Kárrendezési Törvény 11. § (1) bekezdése alapján befizetést teljesítő adózó által az adóévben, a Kárrendezési Törvény 11. § (2) bekezdésére figyelemmel megállapított, befizetett összeg (továbbiakban e §-ban: befizetés) csökkenti az adózó által fizetendő társasági adót, a fizetendő pénzügyi szervezetek különadóját vagy a fizetendő hitelintézeti különadót, a fizetendő pénzügyi tranzakciós illetéket.

(2) A befizetést teljesítő adózó a visszajáró összeget első alkalommal a 2017. évi adókötelezettsége megállapítása során – az adókötelezettséget csökkentő tételként – veszi figyelembe az (1) bekezdés szerinti adónemekben. Az adózó a csökkentést elsőként a 2017. első negyedévére vonatkozó pénzügyi szervezetek különadója kötelezettség vonatkozásában,

majd pedig az (1) bekezdés szerinti adónemekre vonatkozó adófizetési kötelezettség felmerülésének sorrendjében veszi figyelembe.

(3) Az adózó a társasági adó vonatkozásában a csökkentő tételre tekintettel a 2017. január 1-jét követően felmerülő adóelőleg-fizetési kötelezettségére az adóelőleg módosítását kérheti az adóhatóságtól.

(4) Ha az adóévre vonatkozóan teljesített befizetés több, mint az (1) és (2) bekezdés szerint érvényesített csökkentés összege, akkor különbözetüket az adózó kapcsolt vállalkozása érvényesítheti a 2017-ben kezdődő adóévre fizetendő társasági adója, pénzügyi szervezetek különadója, hitelintézeti különadó, pénzügyi tranzakciós illeték megállapításánál a (2) bekezdésben meghatározott módszer és sorrend szerint. Ha a különbözetet egynél több kapcsolt vállalkozás érvényesíti, akkor ezen adózókat e jogcímen külön-külön megillető adócsökkentés teljes összege nem haladhatja meg a különbözetet. Az adózó és kapcsolt vállalkozása írásos megállapodásban rögzítik a külön-külön érvényesítendő csökkentés összegét.”

(2) A Taotv. 29/B. §-a a következő (5)-(5c) bekezdésekkel egészül ki:

„(5) A befizetés azon része, amelyre tekintettel az adózó vagy kapcsolt vállalkozása az (1)-(4) bekezdés szerinti csökkentést nem alkalmazta, csökkenti a soron következő adóévre (adóévekre) az adózó és kapcsolt vállalkozása adókötelezettségét az (1)-(4) bekezdés szerinti módszer alkalmazásával.

(5a) A befizetés azon része után, amelyre tekintettel az adózó vagy kapcsolt vállalkozása az (1)-(4) bekezdés szerinti csökkentést a befizetés pénzügyi teljesítésétől számított 30 napon belül nem tudja alkalmazni, az adózó a mindenkori jegybanki alapkamatnak megfelelő egyszerű időarányos kamatot érvényesíthet, amelynek összegével csökkentheti a soron következő fizetendő adóját.

(5b) A pénzügyi szervezetek különadója vagy a fizetendő hitelintézeti különadója, illetve a pénzügyi tranzakciós illeték csökkentése esetén a (2)-(5a) bekezdés alapján csökkentésként figyelembe vett összeg az adózó társaságiadó-alapja megállapításakor csökkenti az adott adóév adózás előtti eredményét.

(5c) Az (1)-(5b) bekezdésekkel összefüggő adókötelezettségek teljesítése és azok ellenőrzése érdekében az adózó és az érintett kapcsolt vállalkozása külön nyilvántartást vezet.”

(3) A Taotv. 5. számú melléklet 16. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A társasági adóalanynak nem minősülő szervezetek)

„16. az Országos Betétbiztosítási Alap, a pénzügyi közvetítőrendszer egyes szereplőinek biztonságát erősítő intézményrendszer továbbfejlesztéséről szóló törvényben meghatározott Szanálási Alap, a Befektető-védelmi Alap és a tőkepiac stabilitásának erősítése érdekében tett egyes kárrendezési intézkedésekről szóló 2015. évi törvény szerinti Kárrendezési Alap.”

26. § A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 159. § (1) bekezdés j) pontjában a „Quaestor Károsultak Kárrendezési Alapja” szövegrész helyébe a „Kárrendezési Alap” szöveg lép.

27. § Hatályát veszti a Quaestor törvény.

Indokolás

Általános indokolás

Egyes évtizedek óta zajló visszaélések, illetve azok új, a Magyar Nemzeti Bank által megkapott jogkörben megvalósított hatékony felderítése ráirányították a figyelmet a befektetési szolgáltatásokra. A Kormány a pénzügyi rendszer tisztává és átláthatóvá tételét központba állító céljainak tükrében, újabb lépésként komplex megoldási javaslatot terjesztett elő arra vonatkozóan, hogy a jövőben hasonló visszaélések elkerülhetővé váljanak. Az egyes törvényeknek a pénzügyi közvetítőrendszer fejlesztésének előmozdítása érdekében történő módosításáról szóló 2015. évi LXXXV. törvény – melyet az Országgyűlés 2015. június 23-án fogadott el – átfogóan kezelte a tőkepiaci szektoron belül tapasztalt hiányosságokat. Az esetleges piaci visszaélések gyors kiszűrése érdekében az átfogó felügyeleti vizsgálatok gyakoriságának növelésével, a helyszíni ellenőrzésekre helyezett nagyobb hangsúllyal, a bírságolási szabályok szigorításával megerősítette egyrészt a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti ellenőrzését, ezen felül új eljárásként létrehozta a rendkívüli célvizsgálatot. A befektetési szolgáltatókra vonatkozóan a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvényben (a továbbiakban: Bszt.) megerősítésre került a belső ellenőrzés, egyes befektetési vállalkozásoknál kötelező auditbizottság felállítására kerül sor, valamint szigorodtak a vezető állású személyek kinevezésének szabályai.

A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvényben (a továbbiakban: Tpt.) és a könyvvizsgálókról szóló törvényben megerősítésre kerültek a könyvvizsgálókra vonatkozó előírások, ezen túl a Tpt.-ben 2016. január 1-től az értékpapír számlavezetőnek az értékpapírszámláról és az ügyfélszámláról elektronikus úton is tájékoztatást kell adnia, valamint az MNB ellenőrzés keretében az értékpapírszámla-egyenlegek összesített egyenlegét összeveti a központi értéktár adataival. A Tpt. alapján 2016. január 1-től a Befektető-védelmi Alap (BEVA) százezer euróig fizet kártalanítást. A törvénymódosítás eredményeként maga a Tpt. rögzíti, hogy fiktív kötvény forgalmazása esetén is jár kártalanítás az ügyfélnek.

A fenti jogalkotással a jövőre nézve biztosítható a tőkepiac nagyobb átláthatósága, a visszaélések visszaszorítása, a szektor megfelelő működésének hatékonyabb ellenőrzése.

A jövőbeli intézkedések azonban nem tudják orvosolni a tőkepiaci szektorban tapasztalt múltbeli visszaélések eredményeként korábban keletkezett károkat, ezen felül nehezen állítható vissza a tőkepiaci szektor vonatkozásában fennálló korábbi bizalom, ezért a visszaéléseket kezelő, a múltat lezáró, igazságot szolgáltató jogalkotásra van szükség.

A gazdaság megfelelő működésének és a gazdasági növekedésnek is feltétele a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitása. A pénzügyi stabilitás olyan állapot, amelyben a pénzügyi rendszer, azaz a kulcsfontosságú pénzügyi piacok és a pénzügyi intézményrendszer képes ellenállni a gazdasági sokkoknak és zökkenőmentesen tudja ellátni alapvető funkcióit, a pénzügyi források közvetítését, a kockázatok kezelését és a fizetési forgalom lebonyolítását.

Az államnak tehát ügyelnie kell a stabil pénzügyi rendszer biztosítására, ehhez pedig hozzátartozik az is, hogy az ügyfelek bízzanak a pénzügyi szektor megfelelő működésében, betéteik és befektetéseik biztonságában. Az állam ezt a bizalmat bizonyos esetekben utólag, egyedi intézkedések alkalmazásával biztosíthatja.

A befektetési szolgáltatókat érintő visszaélések a tőkepiacba vetett bizalmat megingatták. Ezt a bizalmat a jogalkotási feladatokon túl egyedi intézkedéssel lehet visszaállítani. Ha a befektetési szolgáltatók tevékenységét és az általuk okozott kárt vizsgáljuk, megállapítható,

hogy a befektetési szolgáltatók által okozott kár ott a legjelentősebb, ahol a befektetési szolgáltató kapcsolt vállalkozása által kibocsátott kötvény értékesítésére került sor, hiszen a kötvénykibocsátás elsősorban a cégcsoport finanszírozását szolgálta, a kibocsátó által garantált hozam azonban nem volt valós, nem gazdasági tevékenységből eredt. A kapcsolt vállalkozás által kibocsátott kötvényeknek – függetlenül attól, hogy a kötvény ténylegesen rendelkezésre áll-e – nincs valós piaci értékük, a befektetési szolgáltatók befektetési szolgáltatási jellegét felhasználva értékesítették ezeket a kötvényeket, megtévesztve a befektetőket, akik a szabályozott piaci szereplői minőségben, a cégcsoport prosperáló működésében bízva fektették be pénzüket.

A tőkepiacba vetett általános bizalmat jelentősen lerontja az, ha a kapcsolt vállalkozásként működő értékpapír-kibocsátó és befektetési szolgáltató összehangoltan követi el a visszaéléseket, és a befektetési szolgáltató tevékenysége során visszaél szabályozott piaci jellegével, és „saját” – cégcsoporton belüli – kötvényeket értékesít.

A tőkepiaci szektor stabilitása tehát úgy növelhető, ha a 2015-ben elfogadott pénzügyi csomag által garantált nagyobb átláthatóság mellett a jogalkotó erre a kiemelt csoportra (a kapcsolt vállalkozásként működő értékpapír-kibocsátóra és befektetési szolgáltatóra) fókuszál. Jelen törvényjavaslatnak nem célja, hogy ezen pénzügyi szereplők vonatkozásában plusz garanciákat alakítson ki, az aktuális feladat a tőkepiaci szektorba fektetett bizalom helyreállítása, amely úgy érhető el, ha a jogalkotó biztosítja azt, hogy a károsultak egyszerűbb igényérvényesítési lehetőséggel, gyorsan és kiszámítható módon jussanak hozzá ahhoz a pénzüsszeghez, amely kárukat enyhíteni tudja.

A jogalkotó egyszeri alkalommal kívánja méltányosságon alapuló juttatásban részesíteni a törvényjavaslat alapján kárrendezésre jogosultakat. A kárrendezésre azért kerülhet sor, mert a kárrendezésre a jelen törvényjavaslat szerinti szabályozás folytán jogosult befektetőket védő jogi szabályozás és pénzügyi intézményrendszert érintő módosítás a pénzügyi tárgyú jogszabályok közelmúltbeli megalkotásával és 2016. január 1-jét követő bevezetésével válik csak teljessé. Ezen időpontot követően a módosult pénzügyi piaci szabályozásnak képesnek kell lennie arra, hogy megelőzze a befektetési szolgáltatóknál jelentkező hasonló visszaéléseket. A befektetési piacot érintő károkozó magatartások megelőzésén túl, a Befektető-védelmi Alapra irányadó szabályozás 2016. január 1-jével történő módosításával a károsult befektetők védelme tovább erősödik és a károsult befektetők számára jelentősebb mértékű kompenzációt biztosít majd.

Jelen törvényjavaslat kereteit az Alkotmánybíróság IV/1635/2015. határozata határozta meg, mely több szempontból iránymutatásul szolgált a jogalkotó kárrendezési lehetőségeinek korlátaival kapcsolatban. A döntés következményeként többek között az alanyi kört meg kell változtatni, a káron szerzés tilalma alapján a már kifizetett hozammal tételesen el kell számolni, a kárrendezés mértékét újra kell szabályozni.

Az Alkotmánybíróság IV/1635/2015. határozatában a Quaestor károsultak kárrendezését biztosító követeléskezelő alap létrehozásáról szóló 2015. évi XXXIX. törvény (a továbbiakban: Quaestor törvény) egyes rendelkezéseinek alkotmányellenességét mondta ki. Így első körben megsemmisítette a Quaestor törvény 1. §-át, mely a kárrendezésre jogosultak körét határozta meg. A Magyar Nemzeti Bank új jogkörében eljárva, hatékony vizsgálati rendjének következtében a Quaestor törvény elfogadása után is tárt fel évtizedes, befektetési szolgáltatók által elkövetett visszaéléseket, melyek szintén a szabályozás tárgyát kell, hogy képezzék.

Az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy a pénzügyi intézményrendszer akár törvényes, akár jogszabálysértő működéséből adódó kockázatok mérséklése érdekében az állam sajátos intézményrendszert hozhat létre. Mivel a kárrendezésre az érintetteknek nincs alanyi joguk, a kárrendezés intézményrendszerének létrehozása, és működésének szabályozása méltányossági alapú, ex gratia jellegű megoldás.

Az Alkotmánybíróság döntésében kifejtette, hogy a jogalkotót széles körű mérlegelési jog illeti meg a jogosulti kör meghatározásakor, a megkülönböztetés korlátja a pozitív diszkrimináció határa; azaz a jogosulti kör nem határozható meg önkényes módon. Annak érdekében, hogy a jogalkotó teljesítse az egyenlő kezelés elvét, a szabályozás szempontjából homogén csoportba tartozó alanyi kört kell a kárrendezésre jogosultak köréként meghatározni.

Az Alkotmánybíróság döntésére figyelemmel a kárrendezésre jogosultak körének meghatározása homogén csoportképző ismérvek alapján történhet.

Jelen törvényjavaslat homogén csoportként azon károsultakra vonatkozóan biztosítja a kárrendezés lehetőségét, akik olyan befektetési vállalkozásokkal álltak kapcsolatban, akik a bróker jellegű, a szabályozott piaci szereplői státuszt kihasználva, a cégcsoport tagja által kibocsátott, tehát mintegy „saját” kötvénnyel okoztak kárt a befektetőknek, csorbítva ezzel a pénzügyi szektorral szemben fennálló közbizalmat.

A jogalkotó nem kívánja átvállalni a kibocsátói kockázatot, hiszen az a normál tőkepiaci viszonyok mellett is fennáll, kizárólag eseti jelleggel kíván segítséget nyújtani azoknak a károsultaknak, akik olyan befektetési szolgáltatók áldozataivá váltak, akik visszaéltek bróker jellegükkel, és így juttatták tőkéhez kapcsolt vállalkozásaikat.

A tőkepiaci szektor korábban nem került reflektorfénybe. A szektorban 2015-ben történt visszaélések kapcsán átfogó felülvizsgálatra került a tőkepiaccal kapcsolatos szabályozás, melynek eredményeként olyan garanciális szabályozás került kidolgozásra, mely a jövőre nézve biztosítja a szektor átláthatóságát és megfelelő működését. A jelen méltányossági alapon történő juttatás tehát egy egyszeri lehetőséget kínál a befektetőknek káruk ellensúlyozására. A jogalkotónak nem célja az, hogy a piaci kockázatot átvállalja a befektetőktől, kizárólag a szokásos befektetői kockázaton túl biztosít kárrendezést azoknak a befektetőknek, akiket a befektetési szolgáltató – visszaélve szabályozott piaci jellegével és a cégcsoporthoz kötődő elismertséggel – megtévesztett.

Részletes indokolás

Az 1-2. §-hoz

A kárrendezésre jogosultak nem kockázatközösséget alkotnak, ezért a jogalkotónak széles mérlegelési joga van arra, hogy a jogosultsági kört és a juttatás mértékét meghatározza, ugyanakkor a jogosulti kör meghatározásának van korlátja, ez pedig a diszkrimináció elvi határa, azaz az egyenlő méltóságú személyként való kezelés feltétlen betartása, illetve az Alaptörvényben megfogalmazott alapjogok tiszteletben tartása. Annak érdekében, hogy a jogalkotó teljesítse az egyenlő kezelés elvét, a szabályozás szempontjából homogén csoportba tartozó alanyi kört kell a kárrendezésre jogosultak köréként meghatározni.

A törvényjavaslat értelmében azokra a károsultakra terjedhet ki a kárrendezés, akik olyan befektetési szolgáltatókkal álltak kapcsolatban, akik a bróker jelleget, a szabályozott piaci szereplői státuszt kihasználva, a cégcsoport tagja által kibocsátott, tehát mintegy „saját” kötvénnyel okoztak kárt a befektetőknek, csorbítva ezzel a pénzügyi szektorral szemben fennálló közbizalmat.

A törvényjavaslat ennek megfelelően a cégcsoporton belüli kötvénykibocsátások általi károkozás esetén ír elő kárrendezési kötelezettséget. Kizárólag tehát azon befektetési szolgáltató tevékenységével érintett befektetők helyzetét kívánja jogszabályi úton rendezni, ahol a befektető ügyfél jognyilatkozata a kibocsátó kapcsolt vállalkozásának minősülő befektetési szolgáltató által értékesített kötvény vásárlására irányult. Annak érdekében, hogy a kárrendezésre jogosultak köre homogén csoportot alkosson, két kiegészítés szükséges. A kárrendezés kiterjed azokra az ügyletekre is, amelyeknél az ügyfél jognyilatkozata nem „saját” kötvény vásárlására irányult, de értékpapírszámláján ilyen kötvény került jóváírásra. Végül a törvényjavaslat rögzíti, hogy azon károsultak is jogosultak kárrendezésre, akik értékpapírszámláján „saját” kötvény van, de az értékpapírszámla-vezetője már nem a felszámolás alatt álló befektetési szolgáltató.

A törvényjavaslat célja az, hogy a bizalom helyreállítása érdekében az eredeti károsultak kárrendezése történjen meg. Ezért a törvényjavaslat arra tesz javaslatot, hogy azok legyenek jogosultak a kárrendezésre, akik mind a befektetési szolgáltató felszámolásának elrendelésekor, mind pedig a kárrendezés iránti kérelem benyújtásakor rendelkeznek az adott követeléssel.

A törvényjavaslat külön rendelkezik az általános jogutódlásról, azaz a természetes személy haláláról, valamint a jogi személy átalakulásáról, egyesüléséről vagy szétválásáról, mely természetesen nem érinti a kárrendezésre való jogosultságot.

Az 1. §-ban meghatározott ügyletek számosságára, a befektetői kört érintő kár mértékére figyelemmel a befektetők jogsértő tevékenysége következtében a 2015. évben a tőkepiacot, annak működését érintően előállt közbizalomvesztés helyreállítása érdekében a törvényjavaslat azon befektetési szolgáltatók tevékenysége által érintett befektetők kárát kívánja ex gratia jellegű juttatásként rendezni, mely befektetési szolgáltatók felszámolását a bíróság a törvény hatálybalépését megelőző évben rendelte el.

Az időkeret szigorú meghatározottsága mindenekelőtt azt kívánja biztosítani, hogy a jogszabálysértő és részben nem valós kötvénykibocsátások által a pénzügyi piacot 2015. évben ért közbizalomvesztést orvosolja és a jogszabály általi kárrendezés útján a befektetési szolgáltatók megfelelő működésébe vetett bizalmat a legrövidebb időn belül helyreállítsa.

A 3. §-hoz

A törvényjavaslat kimondja, hogy a kárrendezésre való jogosultság a törvény hatálybalépésekor keletkezik. A törvényjavaslat – tudatosan – nem hoz létre jogfolytonosságot a Quaestor törvény és a jelen törvényjavaslat alapján fennálló kárrendezési igények között. A törvényjavaslat 21. § (1) bekezdése egyértelműen kimondja, hogy a Quaestor törvény alapján fennálló kárrendezési jogosultság megszűnik, e jogosultságra alapítva igény nem érvényesíthető, és a jogosultaknak kiküldött tájékoztatónak a kárrendezésre vonatkozó tartalmához joghatás nem fűződik. Ezzel a törvény elejét kívánja venni azoknak a jogi eljárásoknak, amelyek „várományként” kezelve a korábbi tájékoztatóban

szereplő összegeket, a Quaestor törvény hatályon kívül helyezésétől függetlenül a Quaestor törvényben foglalt, hozamot is magában foglaló követeléseket fogalmazzák meg az állammal vagy a Quaestor Alappal szemben.

Az 1. §-ban foglalt személyi hatállyal összefüggésben a törvényjavaslat rögzíti, hogy a kárrendezésre irányuló igényt maga a jogosult érvényesítheti. Ez nem jelenti akadályát annak, hogy a kárrendezésre jogosult meghatalmazást adjon másnak, annak érdekében, hogy helyette eljárjon, de nem jelenti akadályát annak sem, hogy az eredeti károsult általános jogutódja kérelmezze a kárrendezést.

A § (3) bekezdése rögzíti, hogy kik azok a személyek vagy szervezetek, akik nem jogosultak a kárrendezésre, a (4) bekezdés pedig a bűncselekményből származó ellenértékhez fűző hasonló jogkövetkezményeket.

A 4. §-hoz

A törvényjavaslat rögzíti a befektetési szolgáltató fogalmát, amely a Bszt. alapján a befektetési vállalkozást, a befektetési szolgáltatási tevékenységet végző hitelintézetet és a befektetési alapkezelőt foglalja magában.

A törvényjavaslat meghatározza a hozam fogalmát, azaz mindazt, amit a kötvények után a befektető vagy jogelődje, jogutódja realizált. Tekintettel arra, hogy eltérő típusú kötvények kibocsátására került sor, a realizált hozam is többféle lehet.

Végül az értelmező rendelkezések között a tiltott állami támogatásokkal kapcsolatosan rögzítésre kerül az uniós jogban használt vállalkozás fogalom.

Az 5. §-hoz

A törvényjavaslat értelmében létrejön a Kárrendezési Alap, melyet a törvény jogi személynek nyilvánít. Mivel a törvény az Alapot nem vonja a magyar jogrendszerben már ismert egyetlen jogi személy típusba sem, illetve a törvényben nem szabályozott kérdések tekintetében sem hív fel „kiszélesítő” szabályt, így az Alap olyan sui generis jogi személy, amelyre vonatkozó szabályok a törvényből ismerhetők meg.

A törvényjavaslat rögzíti az Alap jogállásával kapcsolatos legfontosabb kérdéseket.

A 6. §-hoz

A törvényjavaslat rögzíti az Alap feladatait. Ennek értelmében a károsultak (befektetők) dönthetnek úgy, hogy nem a felszámolási eljárásban és egyéb igényérvényesítési eljárásokban próbálják meg követeléseiket érvényesíteni, hanem a törvény 1. §-a szerinti követelés kérelmük alapján, ellenérték fejében az Alapra száll át. Az Alap feladata, hogy a rá átszállt követelésekre vonatkozó igényeket – az igénybe vehető valamennyi eszközt felhasználva – érvényesítse. A törvényjavaslat rögzíti, hogy a fenti kárrendezés a BEVA Tpt. szerinti kártalanítását nem érinti.

A törvényjavaslat értelmében a kárrendezéssel párhuzamosan a károsultak – kártalanításon felüli – követeléseik átszállnak az Alapra, melynek minden eszközt fel kell használnia arra, hogy a követeléseket akár felszámolási eljárásban, akár peres eljárásokban behajtsa. Az, hogy a jogérvényesítést nem több mint 30 000 ügyfél fogja kezdeményezni, hanem főként az Alap, egyben az eljárások lefolytatását is megkönnyíti.

Annak érdekében, hogy a károsultak tisztában legyenek azzal, hogy a törvény személyi hatálya pontosan melyik értékpapír-kibocsátóra és befektetési szolgáltatóra terjed ki, a

törvényjavaslat az Alap számára előírja, hogy a kárrendezésben érintett gazdasági társaságokról honlapján adjon tájékoztatást.

A 7-9. §-hoz

A törvényjavaslat az Alap működését érintő szabályok kapcsán rögzíti, hogy az Alap irányítását az igazgatóság végzi, továbbá meghatározza az igazgatóság feladatkörét. Az igazgatóság a törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet keretei között a BEVA tagok által teljesítendő éves befizetés összegét meghatározza, és figyelemmel kíséri a befizetések szabályszerűségét. Az igazgatóság az Alap működését érintően szabályzatokat alkot, így különösen szabályzat szól az Alapba történő éves befizetések mértékéről és rendjéről.

A törvényjavaslat rögzíti, hogy az Alap önálló munkaszervezettel nem rendelkezik, az operatív feladatokat az OBA munkaszervezete látja el.

A 10. §-hoz

Az Alapnak gazdálkodása során a kárrendezésből származó befektetői igények kielégítéséhez saját forrás (átszállt követelésekből származó igények felszámolási eljárásban való érvényesítése során befolyt összeg), valamint az MNB-től, hitelintézettől felvett kölcsön, kötvénykibocsátás, vagy egyéb bevétel útján szerzett forrás áll rendelkezésére.

A törvényjavaslat rögzíti, hogy az Alap törvényi kötelezettségeinek gyors teljesítése érdekében áthidaló kölcsönt vesz fel a Magyar Nemzeti Banktól, mely kölcsön megfizetése érdekében az Alap egy alkalommal, legfeljebb tizenkét éves futamidőre fix kamatozású, részletekben fizetett (annuitásos) kötvényt bocsáthat ki vagy kölcsönt vehet fel.

A törvényjavaslat rögzíti továbbá, hogy az Alapnak gazdálkodása során valamennyi – az Alapra átszállt befektetői követelés érvényesítése során befolyt összegből, valamint az Alap vagyonának hozamából adódó – forrását köteles fizetési kötelezettségei teljesítésére fordítani.

A 11. §-hoz

Nem egyedi eset az, hogy a nagy kockázattal rendelkező, de időnként magas nyereséget eredményező tevékenységet folytató jogalanynak, jelen esetben a befektetési szolgáltatóknak a közérdekre hivatkozással kötelező befizetést kell teljesítenie egy állam által felállított alap részére, amely ezeket a befizetéseket összegyűjtve diszkrecionális jogkörében dönt arról, hogy a befizetéseket milyen kedvezményezett csoport javára kívánja felhasználni.

A Kárrendezési Alap esetében a pénzügyi rendszer megbízható működésének, stabilitásának biztosításához fűződő közérdek érvényre juttatása indokolja a törvényjavaslat szerinti kárrendezési konstrukció kialakítását. Az értékpapíripiachoz és ezáltal tágabb értelemben az egész pénzügyi piachoz fűződő bizalom helyreállítása elsősorban a befektetői piac szereplőinek az érdeke, így indokolt az Alap által a kárrendezés érdekében igényelt – az Alap működési költségeinek, valamint az Alap általi fizetési kötelezettségek teljesítéséhez szükséges – befizetések kötelezettjeként a Befektető-védelmi Alap (BEVA) tagjait meghatározni. Annak érdekében, hogy a törvényi kárrendezésben, ezáltal a befektetői piacon való bizalom helyreállításában valamennyi érintett tőkepiaci szereplő részt vállaljon, a törvényjavaslat meghatározza, hogy a törvény alkalmazásában mely befektetési szolgáltatók tekintendők a BEVA tagjának.

A törvényjavaslat a BEVA tagjai részére előírt befizetési kötelezettség körében – a jogbiztonság (kiszámíthatóság, tervezhetőség) követelményének való megfelelés érdekében – rögzíti a befizetésre kötelezettek fizetési kötelezettségének esedékességét, a befizetés gyakoriságát, időtartamát és mértékét.

A befizetési kötelezettséget a törvényjavaslat évente egy alkalommal írja elő a BEVA-tagok számára, mely kötelezettség az Alap tevékenységének befejezéséig, legfeljebb azonban az Alap törvényben meghatározott fizetési kötelezettségeinek teljesítéséig (kárrendezési igények gyors teljesítése miatt felvett áthidaló kölcsön MNB részére történő visszafizetése érdekében kibocsátott kötvény lejártáig vagy a felvett kölcsön törlesztéséig) áll fenn.

A kárrendezésre irányuló kérelmek vizsgálatát megelőzően az Alap nem rendelkezik információval a kárrendezéshez szükséges áthidaló kölcsön, illetve annak kiváltása érdekében kért kölcsön vagy kibocsátandó kötvény összegét illetően, így az egyes BEVA-tagok által teljesítendő befizetés éves mértéke a törvényjavaslatban számszaki pontossággal nem kerülhet meghatározásra. A törvényjavaslat az előreláthatóság és kiszámíthatóság alkotmányos követelményének kielégítése érdekében a BEVA-tagok által teljesítendő befizetés éves mértékének felső határát határozza meg azzal, hogy a törvény felhatalmazása alapján kiadásra kerülő kormányrendelet a teljesítendő befizetések szabályait pontosítja annyiban, amennyiben az lehetséges.

A kellő felkészülési idő alkotmányos követelményének tesz eleget a törvényjavaslat azáltal, hogy a törvény hatálybalépését követően megfelelő hosszúságú időt biztosítva, 2017 márciusára írja elő az első befizetési kötelezettséget. Szintén ezen követelmény érvényre juttatását tartja szem előtt a törvényjavaslat, amikor az évente egy alkalommal történő befizetések összegének igazgatóság általi megállapítását szigorú határidőhöz (befizetés naptári évét megelőző év december 15-ig) köti, továbbá kimondja, hogy a befizetés összegének megállapítását követően létrejött BEVA-tagság esetén az új BEVA-tagoknak csak a tárgyévet követő évben kell befizetést teljesítenie.

A törvényjavaslat a továbbiakban az arányos terheviseelés érdekében meghatározza a BEVA-tagok részére előírt fizetési kötelezettség arányát, mely a BEVA tag kezelésében lévő pénz és értékpapír átlagos állományán (letétállomány), illetve a valós biztosított ügyfélállományon alapul. Az állományt a tárgyévet megelőző három év számtani átlaga alapján kell meghatározni. A piaci aránytalanságok elkerülése és a befektetési szolgáltatók közötti indokolatlan különbségtétel elkerülése érdekében a letétállománnyal nem rendelkező BEVA-tag esetében a befizetés mértékét az igazgatóság jogosult meghatározni a törvény felhatalmazása alapján kiadásra kerülő kormányrendelet keretei között.

A törvényjavaslat a BEVA-tag részére az általa teljesített befizetés visszafizetését állapítja meg azáltal, hogy a BEVA-tag és kapcsoló vállalkozása a teljesített befizetésnek megfelelő összeget jogszabály alapján a központi költségvetésből visszaigényelheti. Ha a BEVA-tag által teljesített befizetési kötelezettség visszaigénylése nem valós idejű, azaz a különböző nyereség típusú adónemekből történő teljes levonást a BEVA-tag vagy kapcsoló vállalkozása 30 napon belül nem tudja érvényesíteni, úgy a törvényjavaslat értelmében a BEVA-tag a teljesített befizetés ellenértékéért jogosult lesz a mindenkori jegybanki alapkamatnak megfelelő egyszerű időarányos kamatot érvényesíteni, mely kamattal szintén csökkentheti soron következő fizetendő adóját.

A 12. §-hoz

A törvényjavaslat rögzíti, hogy az Alap működési költségeit forrásaiból biztosítja, mely források egyrészt az Alapra átszállt követelésekből származó igények felszámolási eljárásban való érvényesítése során befolyt összegből, valamint az MNB-től, hitelintézettől felvett kölcsön, kötvénykibocsátás vagy egyéb bevétel útján szerzett forrásként állnak rendelkezésre. A törvényjavaslat lehetőséget biztosít továbbá az Alap számára, hogy működési költségeinek átmeneti biztosítására a BEVÁ-tól kamatmentes kölcsönt vehessen fel.

Az Alap számviteli beszámolóképzési és könyvvizelési szabályait végrehajtási rendelet állapítja meg.

Az Alap a törvényben meghatározott feladatának teljesítését követően jogutód nélkül megszűnik, záró beszámolót köteles készíteni, elszámolni. Ha az Alapnak a kötvény lejáratát vagy a kölcsön visszafizetését követően vagyona marad fenn, az a központi költségvetést illeti meg.

A 13. §-hoz

A törvényjavaslat rögzíti, hogy a kárrendezés a jogosult kérelme alapján történik. A törvényjavaslat meghatározza a kérelem benyújtásának módját, határidejét. A kérelem formanyomtatványát az Alap kárrendezési szabályzata tartalmazza.

A jogalkotó lehetőséget ad a kárrendezésre jogosult részére kérelme visszavonására is, tekintettel arra, hogy a kárrendezésre jogosultnak lehetősége van követelése önálló érvényesítésére is a kárt okozó gazdasági társasággal szemben peres úton vagy a felszámolási eljárásban hitelezőként bejelentkezve. A kérelem visszavonásának lehetőségét viszonylag hosszabb időn keresztül, 30 napig biztosítani szükséges. A törvényjavaslat 21. § (2) bekezdése rendelkezik arról, hogy a Quaestor károsultaknak nem kell ismételt benyújtani kérelmüket, mivel a Quaestor törvény 9. §-a alapján benyújtott kérelmet az Alap a törvényjavaslatban foglalt szabályoknak megfelelően megvizsgálja. A Quaestor károsultaknak így megfelelő idő áll rendelkezésükre, hogy eldöntsék, a törvényben foglalt szabályok figyelembevételével kívának-e élni a kárrendezés lehetőségével.

Annak érdekében, hogy a kérelem visszavonására vonatkozó szándék egyértelmű legyen, a kárrendezésre jogosult az Alap kárrendezési szabályzatában foglalt formanyomtatvány használatával tudja visszavonni korábbi kérelmét.

A 14. §-hoz

A kárrendezés feltételeinek megállapítása, valamint a törvényben meghatározott kizáró okok fennálltának ellenőrzése érdekében az Alap széles körben tájékozódhat, személyes adatok kezelésére azonban csak a kárrendezés feltételeinek megállapítása érdekében jogosult. A törvényjavaslat rögzíti az adatkezelés feltételeit, mely annak érdekében szükséges, hogy az Alap meg tudjon győződni arról, hogy a kérelmező megfelel a kárrendezés feltételeinek. Az Alap a körülmények tisztázása érdekében adatot igényelhet többek között a Befektetővédelmi Alaptól, valamint a felszámolás alatt álló befektetési szolgáltatótól. Az Alap által kért adatokat a megkeresett szervezeteknek soron kívül az Alap rendelkezésére kell bocsátaniuk.

A törvényjavaslat értelmében a fennálló követelés összege és a törvényjavaslatban meghatározott, a kárrendezésre jogosult által már megszerzett hozamok meghatározásának forrása a befektetési szolgáltatótól származik.

A 15. §-hoz

A törvényjavaslat meghatározza a kérelem vizsgálatára rendelkezésre álló határidőt, mely a kárrendezés feltételeinek megállapítása érdekében meghosszabbítható. A határidő

meghosszabbítása azért lehet indokolt, mert az Alapnak meg kell győződnie arról, hogy a kérelmező megfelel-e a kárrendezés feltételeinek. Tekintettel arra, hogy a kárrendezésre való jogosultság megállapítását esetlegesen peres eljárás is megelőzheti, ezért pontos határidő a feltételek megállapítására vonatkozóan nem adható.

Ha az Alap azt állapítja meg, hogy a kérelmező megfelel a kárrendezés feltételeinek, a törvényjavaslat 16. §-a alapján kiszámolja a kárrendezésre jogosultnak fizetendő ellenértéket. Az Alap a kárrendezésre jogosultat értesíti a kárrendezés során fizetendő ellenérték összegéről.

Az Alap a kérelem visszavonására nyitva álló határidő lejártát követő 30 napon belül megfizeti az ellenértéket a jogosult által megadott számlára.

A jogosult (BEVA kártalanításon felüli) követelése, az ellenérték összegétől függetlenül, teljes összegben, annak biztosítékaival és a kapcsolódó igényekkel együtt száll át az Alapra az ellenérték megfizetésével egyidejűleg.

A törvényjavaslat arra tesz javaslatot, hogy azok a károsultak, akik értékpapírszámlával nem tudják igazolni jogosultságukat, ne legyenek kizárva a kárrendezésből. Ezek a befektetők kizárólag abban az esetben válnak jogosulttá a kárrendezésre, ha azt bíróság megállapítja. Hasonló megoldás található a Tpt.-ben is, ha a BEVA kártalanítás feltételei nem állnak fenn, a BEVA abban az esetben is fizet kártalanítást, ha a befektető részére a Tpt. alapján kártalanítás nem állapítható meg, viszont követelését jogerős bírósági határozattal igazolja. Tekintettel arra, hogy ezen befektetők kör nem rendelkezik értékpapírszámlával, valamint a befektetési szolgáltatónál nincsenek adatok a kifizetett hozamokról sem, az ellenérték kiszámításához szükséges adatokat a bírósági ítélet pótolja.

Végül a törvényjavaslat rendelkezik arról, hogy a 16. § szerint megállapított, az Alappal szemben fennálló követelés nem engedményezhető.

A 16. §-hoz

A törvényjavaslat értelmében a kárrendezésre a követelés pénznemében kerül sor, a jogosultnak kifizetett összeg pedig mentes a közteherfizetés alól.

A törvényjavaslat rögzíti a kárrendezés során megfizetendő ellenérték kiszámításának szabályait. Az ellenérték meghatározásakor a káron szerzés tilalmának érvényre juttatásával a realizált hozamot le kell vonni. Ezen felül a kárrendezésre jogosultnak egyfajta sávós önrészt is vállalnia kell, mely tulajdonképpen a befektetési kockázatot jeleníti meg az ellenérték számítása során.

A törvényjavaslat rögzíti, hogy az ellenértéket minden esetben az eredeti kárrendezésre jogosult vonatkozásában kell megállapítani, és öröklés esetén az ellenérték kiszámítását követően kell a fizetendő ellenértéket az öröklés szabályai szerint megosztani.

A kárrendezésre jogosult követelésének összegét az értékpapír-számlán nyilvántartott kötvények mennyiségéből kell kiszámolni, azzal, hogy a kárrendezés során a kárrendezésre jogosult követelésének összege az ellenérték kiszámítása során nem haladhatja meg a harmincmillió forintot. A követelésből kerülnek levonásra bizonyos tételek, mely levonások után állapítható meg a károsultnak fizetendő ellenérték. A károsultak kárrendezése során az Alap által fizetendő ellenérték meghatározása a korábban realizált előnyök, hozam, kamat figyelembevételével történik.

A kárrendezés felső határát alapvetően meghatározza a pénz- és tőkepiac szereplőinek felszámolása esetére biztosított kártalanítás mértéke. A betétesek védelmét biztosító Országos Betétbiztosítási Alap, továbbá a befektetők védelmét biztosító Befektető-védelmi Alap által biztosított kártalanítás mértéke a pénz-, illetve tőkepiaci szereplők felszámolásának bíróság általi elrendelése esetére betétesenként, illetve 2016. január 1-től befektetőnként harmincmillió forint. Az Alap kárrendezése ezen felemelt összegű befektetői kártalanítással összhangban kerül megállapításra, ekként az ellenérték kiszámítása során a 2016. január 1-jétől alkalmazandó BEVA kártalanítási összeget veszi alapul a törvényjavaslat. A pénzügyi piac normál működése során irányadó kártalanítás összegét meghaladó kárrendezés semmiképpen nem tekinthető célnak.

Az értékpapír-számlán nyilvántartott kötvények alapján számított követelés összegéből, vagy ha az meghaladja a harmincmillió forintot, úgy harmincmillió forintból le kell vonni a törvény hatálybalépésétől számított nyolc éven belül, a kárrendezésre jogosult vagy jogelődje bármely kötvényére tekintettel jóváírt hozamot. Ezen felül a befektetőnek önrészt is vállalnia kell, viselve ezzel a befektetésekkel szükségszerűen együtt járó kockázatot.

Tekintettel arra, hogy ex gratia juttatásról van szó, így a károsult követeléséből nemcsak az elévülési időn belül realizált hozam vonható le. A törvényjavaslat ezért a számviteli törvényben előírt nyolcéves iratmegőrzési kötelezettséghez köti a hozam levonását, vagyis a kárrendezésre jogosult követeléséből le kell vonni a 2008. január 1-jétől bármely, az érintett értékpapír-kibocsátó által kibocsátott kötvényére tekintettel jóváírt hozamot.

A realizált kamat, hozam leszámítása azért indokolt, mert a vállalatcsoport működése minden esetben arra épült, hogy a hozamot az értékesítésből származó újabb bevételekből fedezték, azaz tényleges kötvényhozam nem realizálódott, a hozam kifizetése tulajdonképpen tőketérülésnek tekinthető.

A hozam levonását követően a fizetendő ellenérték megállapítása során sávosan progresszív önrész került meghatározásra, mely tulajdonképpen a befektetési kockázatot jeleníti meg. A hozam levonását követően fennmaradó összeg hárommillió forintot meg nem haladó része után a károsultaknak nem kell önrészt vállalniuk. A hárommillió forintos határ az éves átlagkereset figyelembe vételével került meghatározásra, melynek eredményeként várhatóan mintegy 17 000 ember kárrendezése történik meg önrésztől mentesen. Hárommillió forint felett pedig 11 %-os önrész kerül levonásra. Az így kiszámított összeget kell még csökkenteni a kifizetett BEVA kártalanítással.

Ha a kárrendezésre jogosult adatszolgáltatása alapján vállalkozásnak minősül, úgy a követelés összegének megállapítása az állami támogatásokkal összefüggő uniós rendeletek csekély összegű támogatásokra vonatkozó rendelkezései alapján történik.

A törvényjavaslat értelmében az Alapnak még a támogatás odaítélése előtt egyedileg minden, a kárrendezéssel érintett vállalkozás tekintetében meg kell bizonyosodnia arról, hogy az érintett vállalkozások az elmúlt 3 pénzügyi évben (tehát az aktuális pénzügyi évben és az azt megelőző két pénzügyi évben) milyen összegű de minimis támogatásban részesültek. Az ezen időszak alatt felhalmozódott 200.000 euró feletti támogatás – beleértve a kárrendezést is – nem nyújtható de minimis támogatásként. A megfelelő jogalap nélküli állami támogatás utólagos visszafizetési kötelezettséget is maga után vonhat.

A törvény felhatalmazó rendelkezése alapján kormányrendelet fogja meghatározni a csekély összegű állami támogatások részletszabályait, valamint az érintett kör nyilatkozatának beszerzését az adott évben és az elmúlt két évben kapott állami támogatások vonatkozásában.

A 17. §-hoz

A törvényjavaslat rendezi a követelések átszállásával kapcsolatos kérdéseket. Annak érdekében, hogy a felszámolási eljárásban történő hitelezői igények nyilvántartásba vétele, valamint érvényesítése egyértelműen megtörténhessen, a törvényjavaslat rögzíti, hogy az Alap minden esetben – tehát a jogosult hitelezői igénybejelentésére tekintet nélkül – jogosult követelését a hitelezői nyilvántartásba vétel végett bejelenteni. Ha a kárrendezés során a kárrendezésre jogosult követelése átszáll az Alapra, az Alap az ügyféltől függetlenül rendelkezik egy olyan önálló jogcímmel, amely alapján a saját jogán illeti meg a hitelezői igény a felszámolási eljárásban.

A 18-19. §-hoz

Az Alap megfelelő működéséhez szükséges felhatalmazó rendelkezések és hatályba léptető rendelkezés.

A 20. §-hoz

A törvényjavaslat rendelkezik a Quaestor károsultak kérelmeinek és az azzal összefüggő dokumentumok kezeléséről.

A 21. §-hoz

A törvényjavaslat – tudatosan – nem hoz létre jogfolytonosságot a Quaestor törvény és a jelen szabályozás alapján fennálló kárrendezési igények között. A törvényjavaslat ezért egyértelműen kimondja, hogy a Quaestor törvény alapján fennálló kárrendezési jogosultság megszűnik, e jogosultságra alapítva igény nem érvényesíthető, és a jogosultaknak kiküldött tájékoztatóban a kárrendezésre vonatkozó tartalmához joghatás nem fűződik. Ezzel a törvény elejét kívánja venni azoknak a jogi eljárásoknak, amelyek „várományként” kezelve a korábbi tájékoztatóban szereplő összegeket, a Quaestor törvény hatályon kívül helyezésétől függetlenül a Quaestor törvényben foglalt, hozamot is magában foglaló követeléseket fogalmaznának meg az állammal vagy a Quaestor Alappal szemben.

A Quaestor törvényben szabályozott, illetve jelen törvényjavaslatban kiépített kárrendezési szabályrendszer ugyanis egy *ex gratia* juttatás, és nem része az általános befektetői minőségnek, az nem illet meg bármely befektetőt. Mind a Quaestor törvény, mind pedig a jelen törvényjavaslat szerinti juttatás kivételes, a befektetőket védő jogintézményi rendelkezésen felüli kárrendezésnek minősül. Ebből következően az előterjesztő álláspontja szerint – különös figyelemmel arra, hogy egyetlen károsult részére sem történt mindezidáig kifizetés – a Quaestor törvény hatályon kívül helyezésével a károsultak a kárrendezés során a Quaestor törvény szerint megállapított ellenérték kifizetését, ezzel a (korábbi) tájékoztatóban foglalt összeg kifizetését nem követelhetik. Azáltal, hogy az Alkotmánybíróság megsemmisítette a Quaestor törvény 1. §-át, amely a Quaestor törvény személyi hatályát jelölte ki, gyakorlatilag kiüresítette a törvényben foglalt kárrendezési igényt, hiszen a kárrendezésnek jelenleg nincs címzettje.

A fentieken nem változtat az a tény, hogy az ügykezelés gördülékenységének fenntartása érdekében a Quaestor törvény hatálya alatt beadott kérelmeket a jelen törvény szempontjából is benyújtottként kezeli.

A törvényjavaslat rendelkezik a Quaestor törvény alapján a Quaestor Károsultak Kárrendezési Alapjához benyújtott kérelmekről, figyelemmel arra, hogy a Quaestor törvény szerinti károsultak a jelen törvény szerint is jogosultak a kárrendezésre. Tekintettel arra, hogy a Quaestor törvény alapján több mint harmincegyezer károsult adta be a kérelmét, a törvényjavaslat rendelkezik arról, hogy ezeknek a károsultnak nem kell és nem is lehet az új Alaphoz benyújtaniuk kérelmüket.

Mivel a Quaestor törvény alapján benyújtott kérelmeket a károsultak 2015 júniusáig nyújthatták be, a törvényjavaslat rögzíti, hogy ha a Quaestor törvény szerinti kérelem benyújtását követően a jogosult személyében általános jogutódlás következtében változás állt be, úgy a jogutódnak értesítenie kell erről a tényről az Alapot.

A 22. §-hoz

Az uniós követelményekkel kapcsolatos rendelkezés.

A 23-26. §-hoz

Módosító rendelkezések.

A 27. §-hoz

A törvényjavaslat az Alkotmánybíróság döntésére figyelemmel hatályon kívül helyezi a Quaestor törvényt.